

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 9 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 9 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 35/2016 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 18/2016 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Virpi Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- opetusneuvos Esa Karvinen, Opetushallitus
- puheenjohtaja Juha Mäkitalo, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus
- erityisasiantuntija Maarit Kallio-Savela, Suomen Kuntaliitto
- toimitusjohtaja Petri Lempinen, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
- koulutuspoliittinen asiantuntija Antti Seitamaa, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry
- puheenjohtaja Aki Ojakangas, Suomen Kansanopistoyhdistys ry
- pääsihteeri Maiju Korhonen, Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
- koulutusjohtaja Marja-Leena Tiainen, Urheiluopistojen Yhdistys ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
- Suomen konservatorioliitto
- Yksityisten ammatillisten oppilaitosten liitto YAOL ry

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Svenska Finlands folkting

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia sekä väliaikaisesti ammatillisesta peruskoulutuksesta annettua lakia.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että Opetushallitus ylläpitäisi tutkintotoimikunnalle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisista tiedoista näyttötutkintojen suoritusrekisteriä.

Lisäksi ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain kokeilua koskevia säännöksiä sovellettaisiin paitsi annettavaan valmistavaan koulutukseen niin myös suoritettavaan tutkintoon.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annettua lakia muutettaisiin siten, että vuosina 2016 ja 2017 ammatillisen peruskoulutuksen järjestämislupaa voitaisiin opiskelijamäärän osalta muuttaa myös ilman hakemusta niissä tilanteissa, joissa koulutuksen järjestäjä on toistuvasti tai ilman perustelua syytä järjestänyt koulutusta järjestämisluvan enimmäismäärää vähemmän ja koulutuksen monipuolisen alueellisen tarjonnan turvaaminen tai koulutuksen järjestäjien tasapuolinen kohtelu valtion talousarvion rajoissa sitä edellyttää.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annettua lakia koskeva muutos olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2017.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Sivistysvaliokunta toteaa, että ammatillista peruskoulutusta koskien hallituksen esityksen tarkoituksena on osaltaan pyrkiä varmistamaan, että käytettävissä olevat, tulevana vuosina merkittävästi niukkenevat, ammatillisen koulutuksen taloudelliset resurssit pystytään kohdentamaan mahdollisimman tarkasti vastaamaan alueellista ja alakohtaista koulutustarvetta ja näin turvaamaan koulutuksen saatavuutta kysyntää vastaavasti. Lupien tarkistaminen toteutetaan saadun selvityksen mukaan ylläpitäjäneutraalisti.

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi myös näyttötutkintojen rekisterinpitoa ja aikuiskoulutuksen kokeilumahdollisuuksia. Opetushallitus ylläpitää esityksen mukaan näyttötutkintojen suoritusrekisteriä tutkintotoimikunnan lukuun, mutta vastaa niistä rekisterinpitäjän tehtävistä, jotka on määritelty ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 7 §:n 5 momentissa. Esitys tarkoittaa, että Opetushallitus huolehtii viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietolain (523/1999) edellyttämällä tavalla tietojärjestelmistä sekä siihen sisältyvien tietojen asianmukaisesta säilyttämisestä, saatavuudesta, käytettävyydestä, suojaamisesta sekä eheydestä, muuttumattomuudesta ja muusta tietojen laatuun vaikuttavista tekijöistä.

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

Hallituksen esityksen kokeilua koskevat muutosehdotukset tarkoittavat sitä, että kokeilua koskevia säädöksiä sovelletaan jatkossa paitsi annettavaan näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen myös suoritettavaan näyttötutkintoon. Näin menetellen näyttötutkintoja koskeva sääntely vastaisi ammatillisia perustutkintoja koskevia säännöksiä.

Perustuslakivaliokunta on hallituksen esitystä koskevassa lausunnossaan PeVL 18/2016 vp todennut, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikössä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Järjestämislupien muuttaminen. Hallituksen esityksen mukaan vuonna 2015 järjestämisluvan enimmäisopiskelijamäärän alitti yhteensä 41 koulutuksen järjestäjää, joista 27 koulutuksen järjestäjällä alitus oli vähäistä merkittävämpi. Näistä kuitenkin noin puolet on tilastojen valossa tarkasteltuna sopeuttanut vuoden 2015 opiskelijamääräänsä varautuakseen opetus- ja kulttuuriministeriön vuodelle 2016 järjestäjälle kohdentamaan opiskelijamäärävähennykseen. Noin 13 prosentilla kaikista ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä syy luvan opiskelijamäärän alittamiseen on hallituksen esityksen mukaan kuitenkin ainakin osittain epäselvä. Osalla järjestäjistä voi olla koulutuksen järjestämiseen liittyviä perusteltuja syitä, mutta osalla luvan enimmäismäärä on todennäköisesti todellisia koulutuksen toteuttamismahdollisuuksia korkeampi. Alitus on näistä monella ollut myös useana vuotena toistuvaa. Näiden järjestäjien osalta enimmäismäärän tarkistaminen olisi esityksen mukaan perusteltua. Niillä järjestäjillä, joilla syy luvan opiskelijamäärän alittamiseen on ainakin osittain epäselvä, alitus on yhteensä lähes 1 200 opiskelijaa.

Esityksen mukaan koulutustehtävän opiskelijamäärä voidaan muuttaa viranomaisaloitteisesti, jos koulutuksen järjestäjä on toistuvasti järjestänyt koulutusta järjestämisluvan mukaista määrää vähemmän. Tämän lisäksi tulee viranomaistoimen perusteena olla koulutuksen monipuolisen alueellisen tarjonnan turvaaminen tai koulutuksen järjestäjien tasapuolinen kohtelu.

Eräissä lausunnoissa on tuotu esiin huoli koulutuksen järjestäjien mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja antaa asiassa selvitys ennen järjestämisluvan muuttamista. Saadun selvityksen mukaan koulutuksen järjestäjällä on lakiin perustuva oikeus tulla kuulluksi, jos koulutuksen järjestämisluvan muuttamista harkitaan viranomaisaloitteisesti. Kuulemisesta ja muusta menettelystä koulutuksen järjestämislupia muutettaessa säädetään yleislakina hallintolaissa (434/2003), ja opetus- ja kulttuuriministeriö on velvollinen noudattamaan mainittuja säännöksiä hallintoasioita käsitellessään. Tämän vuoksi kuulemisesta ei ole tarpeen erikseen säätää ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tai ottaa asiasta esitykseen erillistä mainintaa.

Sivistysvaliokunta painottaa järjestäjien kuulemisen merkitystä selvittäessä perusteita ja tarvetta muuttaa järjestämislupaa ilman hakemusta. Valiokunta korostaa, että ehdotettu väliaikainen säännös antaa mahdollisuuden tarkistaa järjestämislupien enimmäisopiskelijamääriä voimassa olevaa pienemmäksi vain, jos koulutuksen järjestäjä on alittanut ne joko toistuvasti tai ilman perusteltua syytä. Ehdotettu säännös ei siis mahdollista, että järjestämislupien opiskelijamääriä tarkistettaisiin alaspäin sellaisilta järjestäjiltä, joiden koulutustarjonnalle on toteutunutta kysyntää luvassa määriteltyyn enimmäismäärään saakka. Valiokunta korostaa, että väliaikaisen säännök-

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

sen perusteella järjestämisluvan enimmäismäärä voidaan alentaa enintään vastaamaan kunkin koulutuksen järjestäjän vuonna 2015 toteutunutta keskimääräistä opiskelijamäärää.

Valiokunta pitää tärkeänä, että järjestämisluvien tarkistuksen yhteydessä otetaan riittävästi huomioon koulutusmahdollisuuksien alueellinen ja toimialakohtainen hyvä saavutettavuus ja alueiden todellinen työvoimatarve. Uudistus ei saa uhata toiminnan jatkuvuuden vaatimia opiskelijamääriä pienillä toimialoilla eikä myöskään heikentää elinkeinoelämän perustoimialojen toimintoja. Valiokunta korostaa arviointikriteereiden selkeyttä ja yhteismitallisuutta, kun arvioidaan järjestäjien järjestämisluvien leikkaamismahdollisuuksia ja -tarvetta. Valiokunnan mielestä tulisi tässä yhteydessä olla myös mahdollista lisätä aloituspaikkoja niillä aloilla, joilla siihen on selkeä tarve joko koulutuksen kysynnän laajuuden vuoksi tai koulutuksen järjestäjien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Valiokunta korostaa myös kansanopistojen mahdollisuuksia edelleen järjestää ammatillista koulutusta.

Tutkintotoimikunnat. Sivistysvaliokunta pitää perusteltuna tutkintotoimikuntien toimintaprosessien yhdenmukaistamista ja kehittämistä asiakaslähtöisemmiksi. Saadun selvityksen mukaan uudistus tulee onnistuessaan helpottamaan tutkintotoimikuntien työtä. Tutkintotoimikuntien tärkeä tehtävä on valvoa tutkintojen ja tutkintojen osien suorittamisen oikeellisuutta ja arvioinnin tasapuolisuutta suhteessa tutkinnon perusteisiin. Lain muutoksella käytännössä yhtenäistetään tutkintotoimikuntien rekisterinpitotapaa, varmistetaan tietoturvaa, parannetaan hyvää tiedonkäsittelytapaa, kehitetään asiointiprosessia asiakaslähtöisemmäksi ja tuetaan ammatillisen koulutuksen kokonaisuudistusta.

Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että tutkintotoimikunnissa varmistetaan myös tulevaisuudessa toteutuvien eräiden tutkintotoimikuntien yhdistämisten jälkeen jäsenten riittävä asiantuntemus tutkintojen laaja-alaisuuteen nähden. Tutkintotoimikuntien tehtävässä tulee korostaa oppilaitosten laadun varmistamiseen liittyviä tehtäviä.

Kokeilu. Kokeilua koskeva 1. lakiehdotuksen säädösmuutosehdotus (16 §) mahdollistaa sen, että näyttötutkintojen osalta kokeilu ulottuu valmistavan koulutuksen lisäksi myös tutkinnon suorittamiseen. Uudistus tukee koulutusvientiä edistäviä kokeiluja ja myös maahanmuuttajien koulutusta. Asiantuntijalausunnoissa on korostettu, että koulutusviennin edistämiseksi on kokeiluissa voitava poiketa myös suomalaisten työmarkkinoiden tarpeisiin määrätyistä tutkintojen osaa- misaloista, koska muille työmarkkinoille myytävä ammatillinen koulutus on sopeutettava markkinoiden tarpeisiin.

Sivistysvaliokunta pitää ammatillisen koulutuksen koulutusviennin käynnistämistä kokeiluina erittäin kannatettavana. Asiantuntijakuulemisissa on kuitenkin tuotu esiin tarve täsmentää tilauskoulutuksen ja koulutusviennin määritelmiä.

Valiokunta yhtyy esitettyihin arvioihin, että Suomi tarvitsee keskitetyn koulutusvientiyksikön, joka koordinoi ja markkinoi koulutusta yhdessä suomalaisen teollisuusviennin kanssa. Koulutusvienti on otettava osaksi Työllisyys ja kilpailukyky -kärkihanketta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että mahdollinen koulutusvienti ei heikennä ammatillisen koulutuksen perustoimintoja. Koulutusviennin tulee mieluummin vahvistaa koulutuksen perustoimintoja.

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

Se tulee nähdä tervetulleena mahdollisuutena viedä suomalaista koulutusosaamista maailmalle esimerkiksi myymällä tiettyjen ammattitutkintojen suorittaminen tai ammatillisten opettajien koulutus paikan päälle kohdemaihin.

Muut huomiot. Sivistysvaliokunta pitää valitettavana sitä, että uudistuksen valmistelussa ei ole voitu ottaa huomioon valiokunnan aiemmin esittämää näkemystä ammatillisen koulutuksen reformin aikataulutuksesta. Ammatillisen koulutuksen suunniteltu ohjauksen ja rahoituksen uudistus tulisi valiokunnan lausuman käsityksen mukaan toteuttaa mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti (SiVL 3/2015 vp — HE 30/2015 vp.). Valiokunta pitää edelleen erittäin huolestuttavana sitä, että määrärahojen leikkaukset toteutuvat vuonna 2017 mutta koulutuksen järjestäjille tarjotaan vasta vuoden 2018 alusta lukien uudet välineet toteuttaa leikkaukset.

Ammatillisen koulutuksen reformin suuntaviivoissa on esitetty ajatus siitä, että luovuttaisiin ammatilliseen peruskoulutukseen perustuvasta ammatillisen perustutkinnon suorittamistavasta ja siirryttäisiin yhteen näyttöperusteiseen ja osaamisen hankkimistavasta riippumattomaan tapaan suorittaa ammatillinen tutkinto. Samalla tarkoitus on vahvistaa työ- ja elinkeinoelämän roolia osaamisen arvioinnissa sekä osaamisen osoittamisen arvioinnin suunnittelussa. Erityisesti nuorten kohdalla näyttöperusteiseen tutkinnonsuoritustapaan siirryttäessä on tärkeää tunnistaa, että opettaja on osaamisen arvioinnin asiantuntija. Valiokunta korostaa, että näyttöperusteiseen järjestelmään siirryttäessä on opettajankoulutuksessa varmistettava tutkintotoimikunnissa työskentelevien opettajien pätevyys ja näyttötutkintojen arviointikäytäntöjen yhteismitallisuus. Uskottava ammatillisen koulutuksen järjestelmä edellyttää saadun lausunnon mukaan arviointikäytäntöjen standardisoimista. Vastuu arvioinnista tulee aina säilyä ensisijaisesti opetushenkilökuntaan kuuluvilla tahoilla.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. lakiehdotus

18 a §. Tietolähteet ja tietosisältö näyttötutkintojen suoritusrekisterissä

Pykälän 1 momentissa todetaan, että näyttötutkinnon järjestäjä luovuttaa näyttötutkintojen suoritusrekisteriin tutkintotoimikunnan 7 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset näyttötutkinnon järjestämistä ja suorittamista koskevat tiedot. Asiantuntijakuulemisessa on korostettu, että tietojen luovuttaminen tapahtuu aina rekisterinpitäjien välillä. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi 1 momentin täsmentämistä siten, että tiedot luovutetaan tutkintotoimikunnalle eikä näyttötutkintojen suoritusrekisteriin.

Pykälän 2 momentti sisältää pääsäännön, jonka mukaan momentissa mainitut tiedot tallennetaan aina näyttötutkintojen suoritusrekisteriin riippumatta siitä, minkä tutkinnon suorituksesta tai minkä tutkintotoimikunnan toimialaan kuuluvasta asiasta on kysymys. Näistä tiedoista ehdotetaan säädettäväksi varsin täsmällisesti.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että pykälän 3 momentin täydentävää säännöstä tallennettavista tiedoista on perusteltua täsmentää. Rekisteriin voidaan 3

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

momentin mukaan tallentaa myös muita rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia, tutkinnonsuorittajakohtaisia tietoja näyttötutkinnosta sekä tutkinnon suorittamistavasta ja järjestämisestä.

Ehdotetun 3 momentin tarkoituksena on ollut mahdollistaa tarvittava tutkinto- tai toimikuntakohmainen jousto rekisteröitävissä tiedoissa, jos suoritettaviin joko nykyisiin tai tuleviin tutkintorakenteen mukaisiin tutkintoihin ja niiden suorittamiseen liittyy erityispiirteitä, jotka rekisteriin olisi perusteltua sen käyttötarkoitus huomioon ottaen merkitä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ammatillisen aikuiskoulutuslain nojalla suoritettavia näyttötutkintoja on nykyisellään yhteensä yli 350 ja niiden osia on lähes 3500. Tutkintojärjestelmä ei ole muuttumaton, vaan tutkinnot päivittyvät sisällöiltään. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädettyä tutkintorakennetta muutetaan tavallisesti puolivuositain, jotta tutkintorakenne pysyy kehittyvän työelämän muutoksessa mukana. Tutkinnot ja niiden osat poikkeavat luonteeltaan ja sisällöltään toisistaan, eikä kaikkia vaateita ole selvityksen mukaan mahdollista edes ennakoida.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten sivistysvaliokunta pitää perusteltuna ehdottaa 3 momentin tarkistamista siten, että rekisteriin tallennettavat muut kuin 2 momentissa mainitut tiedot rajataan tutkinto-toimikunnan tehtävien hoidon kannalta välttämättömiin tietoihin.

Voimaantulosäännös

Lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen mukaan lain 7 §:n 5 momentti sekä 18 a — 18 d § tulevat voimaan 1 päivänä elokuuta 2016. Muilta osin lain voimaantulo on jätetty avoimeksi. Perustelujen mukaan ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Avoin voimaantulopäiväys koskee lain 10 ja 16 §:ää.

Lain 16 §:ään ehdotetun muutoksen on johtolauseen mukaan tarkoitus muuttaa 16 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se on laissa 1111/2015, joka tulee voimaan vasta 1 päivänä elokuuta 2016. Tämän vuoksi nyt ehdotettu laki ei tältä osin voi tulla voimaan ennen mainittua päivää.

Sivistysvaliokunta ehdottaa voimaantulosäännöksen tarkistamista siten, että 1 momentin mukaan laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2016. Voimaantulosäännöksen 2 momentti poistetaan tarpeettomana.

2. lakiehdotus

9 §. Koulutuksen järjestämislupa. Pykälään ehdotetun uuden 5 momentin viimeisen virkkeen mukaan järjestämisluvun enimmäismäärä voidaan alentaa enintään vastaamaan koulutuksen järjestäjän vuoden 2015 toteutunutta opiskelijamäärää.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa varainhoitovuoden rahoitus lasketaan pääsäännön mukaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden keskimääräisen opiskelijamäärän mukaan. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että ehdotetun väliaikaisen säännöksen perusteella järjestämislu-

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

van enimmäismäärä voidaan alentaa enintään vastaamaan kunkin koulutuksen järjestäjän vuonna 2015 toteutunutta keskimääräistä opiskelijamäärää.

Valiokunta pitää tärkeänä, että momentin sanamuoto ei jätä epäselvyyttä siitä, että rahoituksen määräytymisessä opiskelijamäärällä tarkoitetaan nimenomaan perusteluissa mainittua "keskimääräistä" opiskelijamäärää. Valiokunta ehdottaa 5 momentin viimeisen virkkeen sanamuodon täsmentämistä vastaamaan lakiehdotuksen perusteluja.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 35/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

ammattillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) 10 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 788/2014,
muutetaan 7 §:n 5 momentti ja 10 §:n 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 5 momentti laissa 1111/2015 ja 10 §:n 5 kohta laissa 1013/2005, sekä
lisätään 16 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 956/2015 ja 1111/2015, uusi 1a kohta sekä lakiin uusi 18 a—18 d § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

7 §

Tutkintotoimikunnat

Tutkintotoimikunnat toimivat Opetushallituksen yhteydessä. Opetushallitus päättää tutkintotoimikunnan jäsenten palkkiot ja huolehtii tutkintotoimikunnan maksuliikkeestä, kirjanpidosta, arkistosta sekä pitää tutkintotoimikunnan lukuun 1 momentissa tutkintotoimikunnalle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisista tiedoista näyttötutkintojen suoritusrekisteriä. Opetushallitus vastaa näyttötutkintojen suoritusrekisterin tietojen käytettävyydestä ja eheydestä, tietosisältöjen muuttumattomuudesta sekä tietojen suojaamisesta, säilyttämisestä ja hävittämisestä. Opetushallitus vastaa myös teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten. Muista rekisterinpitäjälle kuuluvista tehtävistä vastaa omien tietojensa osalta kukin tutkintotoimikunta.

10 §

Opetusta koskeva viittaussäännös

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain opetusta koskevia säännöksiä:

5) 22 §:n säännöksiä opetuksen julkisuudesta.

16 §

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain eräiden säännösten soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun koulutukseen ja tutkintoihin sovelletaan lisäksi seuraavia ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain säännöksiä:

1 a) 23 §:n säännöksiä kokeilusta; tutkintojen osaamisaloista voidaan poiketa Opetushallituksen luvalla;

18 a §

Tietolähteet ja tietosisältö näyttötutkintojen suoritusrekisterissä

Tässä laissa tarkoitettu näyttötutkinnon järjestäjä luovuttaa **tutkintotoimikunnalle** tutkintotoimikunnan 7 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset näyttötutkinnon järjestämistä ja suorittamista koskevat tiedot. Tutkintotoimikunta merkitsee rekisteriin tutkintotoimikunnan antamista koskevat tiedot.

Rekisteriin tallennetaan:

1) tutkinnon suorittajan nimi, henkilötunnus, sukupuoli ja tutkinnon suorittamiskieli;

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

2) suoritettavaa tutkintoa, tutkinnon osaa ja osaamisalaa sekä niiden arvosanoja, hyväksymistä ja arvioinnin oikaisua koskevat tiedot;

3) tutkinnon tai tutkinnon osan suorittamisen ajankohta sekä arvosanan korottamista varten suoritettujen perustutkinnon tutkinnonosien suorittamisajankohta;

4) näyttötutkinnon järjestäjää koskevat tiedot sekä tutkintotilaisuuden järjestelyjä ja tutkintosuoritukseen kuuluvia työtehtäviä koskevat tiedot;

5) tutkintosuorituksen arvioijia koskevat tiedot ja tutkintovastaavia koskevat yhteystiedot.

Rekisteriin voidaan tallentaa 2 momentissa mainittujen tietojen lisäksi myös muita **tutkintotoimikuntien tehtävien hoitamiseksi välttämättömiä** tutkinnonsuorittajakohtaisia tietoja näyttötutkinnosta sekä tutkinnon suorittamistavasta ja järjestämisestä.

Edellä 2 momentin 5 kohdassa mainitusta tutkintosuorituksen arvioijasta tallennetaan seuraavat tiedot:

1) arvioijan nimi;

2) tieto siitä, edustaako arvioija arviointitehtävässään työntekijöitä, työnantajia, opetusalaa vai itsenäisiä ammatinharjoittajia;

3) tieto arvioijan suorittamasta näyttötutkintomestarikoulutuksesta.

18 b §

Tietojen säilytysaika näyttötutkintojen suoritusrekisterissä

Tutkintosuorituksia koskevat tiedot säilytetään rekisterissä pysyvästi. Tiedot tutkintotilaisuuden järjestelyistä, tutkintosuoritukseen kuuluvista työtehtävistä, tutkintosuorituksen arvioijista, tutkintovastaavista sekä muut tutkinnon suorittamistapaa tai järjestämistä koskevat tiedot säilytetään enintään kaksi vuotta.

18 c §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen tutkintotoimikunnalle

Tutkintotoimikunnalla on oikeus saada tutkinnon järjestäjältä salassapitosäännösten estämättä kaikki tutkintosuorituksen arviointiin liittyvät tiedot, jos tietojen saaminen on tutkintotoimikunnan laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämätöntä.

18 d §

Tiedonsiirto teknistä käyttöyhteyttä hyväksikäyttäen

Tässä laissa tarkoitettuihin rekistereihin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan **1 päivänä elokuuta 2016**.

~~Lain 7 §:n 5 momentti sekä 18 a – 18 d § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2016.~~

2.

Laki

ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 9 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 951/2011, väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

9 §

Koulutuksen järjestämislupa

Sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään opetus- ja kulttuuriministeriö voi vuosina 2016 ja 2017 ilman hakemustakin muuttaa koulutustehtävän opiskelijamääriä koskevia määräyksiä, jos koulutuksen järjestäjä on toistuvasti tai ilman perusteltua syytä järjestänyt koulutusta järjestämisluvan mukaista määrää vähemmän ja koulutuksen monipuolisen alueellisen tarjonnan turvaaminen tai koulutuksen järjestäjien tasapuolinen kohtelu valtion talousarvion rajoissa sitä edellyttää. Tässä momentissa mainitulla perusteella järjestämisluvan enimmäismäärä voidaan alentaa enintään vastaamaan koulutuksen järjestäjän vuoden 2015 toteutunutta **keskimääräistä** opiskelijamäärää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2017.

Helsingissä 27.5.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuomo Puumala kesk
varapuheenjohtaja Sanna Lauslahti kok
jäsen Li Andersson vas

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2016 vp

jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Petri Honkonen kesk (osittain)
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Marisanna Jarva kesk (osittain)
jäsen Kimmo Kivelä ps (osittain)
jäsen Hanna Kosonen kesk (osittain)
jäsen Mikaela Nylander r (osittain)
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Sari Raassina kok (osittain)
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Jani Toivola vihr (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine